

LOPPURAPORTTI

Hankkeen nimi: Majakat matkailutuotteeksi

Raportin ajankohta (pvm): 31.12.2007

Raportin laatija(t): Antti Karlin, Anna Zeelig ja Maret Pank

1. Hankkeen tausta (mistä kaikki alkoi)

Hankkeen taustalla oli Turun yliopiston vuonna 2005 esittämä "Pro Light" Interreg IIIB -hakemus, jolle myönnettiin suunnittelu- ja valmistelurahoitus (seed money), mutta varsinaista hanketta ei rahoitettu. Hankkeen valmisteluaikana suomalaiset ja virolaiset partnerit (jotka tunsivat hyvin toisensa jo 15 vuoden Viro -yhteistyöstä) päättivät, että laaditaan yhteinen kehittämishanke, kun siihen tulee mahdollisuus. Toisaalta Turun yliopistosäätiö omistaa Bengtskärin majakan ja haluaa kehittää sitä matkailukohteena. Nyt se on vuokrattu Wilson Marin -yritykselle, joka on toiminut koko Itämeren piirissä esimerkillisenä majakkamatkailun edistäjänä.

Suomessa ja Virossa majakkamatkailu on vielä melko uusi matkailumuoto ja se hakee vielä toimintatapojaan. Samalla merenkulkuviranomaiset ovat niin Itämerellä kuin muuallakin maailmassa yksityistämässä majakoita, joiden säilyttäminen kulttuuri- ja matkailukohteina on haastavaa.

Kiinnostus yhteiseen hankkeeseen oli suuri ja hankkeen tavoitteet ja suunnitelma oli helppo kirjata.

2. Hankkeen tavoitteet ja osatavoitteet sekä hankkeen tulokset (ml. hankkeen osallistujat ja saavutetut kohderyhmät)

Hankkeen päätavoitteena oli majakkamatkailun kehittäminen ja edistäminen Suomen etelärannikolla sekä Virossa. Tässä hankkeessa keskeisessä roolissa olivat matkailullisesti vetovoimaisimmat majakat, niiden yhteistyötahot ja yrittäjät.

Hankkeen osatavoitteina olivat:

- Lisätä molemminpuolisesti asiantuntemusta majakoiden ja niiden lähiympäristön hallinnoinnissa ja käytössä.
- Helpottaa majakoille pääsyä luomalla alueiden käyttösuunnitelmia, laatimalla viittoja ja infotauluja sekä tiedottamalla.
- Toteuttaa koulutusta molempien maiden majakkamatkailun parissa toimiville tahoille ja erityisesti yrittäjille
- Kehittää majakkamatkailutuotteita ja avata niille myyntikanavia.

Hankkeen tuotoksia olivat:

- Koulutuksella ja työtuvilla sekä infopäivillä kuntien edustajat ja yrittäjät ovat saaneet tietoa ja kokemuksia majakoiden käytön mahdollisuuksista matkailutuotteina. Suomen puolella koulutusta ei järjestetty hankalien yhteyksien ja majakkatoiminnassa olevien henkilöiden kiireiden vuoksi, vaan päädyttiin majakkakohtaisiin työkokouksiin ja sähköpostiyhteistyöhön. Viron puolella koulutusta oli yhteensä neljä päivää.
- Majakkatoiminnan kehittämissuunnitelma vuosille 2008–2013 on tehty kolmella kielellä
- Majakkakohtaiset käyttö- ja kehittämissuunnitelmat / näitä ei Suomen puolella tehty, vaan tämä kohta korvattiin majakkakohtaisilla neuvotteluilla, joista tehtiin muistiot ja pohdittiin kunkin majakan matkailutoimintaan liittyvät ongelmat ja niiden ratkaisut. Yleisesti ottaen ongelmia ei ole, Söderskärin osalta maanomistajan vaihtuminen vaikuttaa entistä suunniteltumpaan liikkumiseen majakkasaarella. Virossa Tahkunan majakalle laadittiin hoito- ja käyttösuunnitelma.
- Viitoitukset ja infotaulut (yleisinfo- ja majakkataulut) on tehty Suomessa neljälle kohteelle ja Virossa kolmelle Hiidenmaan kohteelle.

Project part-financed by the European Union within the

INTERREG IIIA Southern Finland - Estonia Programme

LOPPURAPORTTI

- Majakkamatkailutuotteista on luotu majakkapassi ja yrittäjät ovat keskenään luomassa yhteistä nettikauppaa sekä vuonna 2008 markkinoimassa yhdessä majakkamatkailua. Virossa on kehitetty edelleen Hiidenmaan majakkakierrosta ja luotu Saarenmaalle Sörven kierros.
- * On tuotettu yhteinen majakkamatkailuesite ja kohdemajakoiden omat esitteet.
- * Virossa tuotettiin Kõpun majakasta historiikirja, käsikirjana "Viron saaret ja niiden majakat", IALA:n käsikirja majakoiden kehittämisestä on käännetty viroksi ja luotu www.saared.ee sivusto majakkalinkkeineen.
- Yhteiset www-sivut (kolmella kielellä) www.lighthouse-tourism.net linkkeineen, tiedotteet ja niihin liittyvä oheismateriaali on tehty
- * Viron majakkaseuran perustaminen, jota ei ollut kirjattu hankkeen tuotokseksi.

3. Hankkeen toiminnot (keskeisimmät toteutetut toimenpiteet aikajärjestyksessä; hankkeen luonteesta riippuen tarpeen mukaan jaoteltuna eri osatehtäviin):

- huhtikuu: hankkeen käynnistys, työryhmäkokous Saarenmaalla 13.4. ja 25.4., Virossa oma seminaari 25.4.
- toukokuu: virolaisten opintomatka Hiidenmaalle (1 pv), ohjausryhmän I kokous, sopimus
- kesäkuu: yhteinen rahoitusneuvottelu Viron sisäministeriö 19.6., Sörve säären - matkailukierros
- heinäkuu: infomateriaalin työstämistä, opintomatkojen valmistelua
- elokuu: virolaisten opintomatka Suomeen (4 pv), infomateriaalien työstämistä, ohjausryhmän II kokous
- syyskuu: suomalaisten opintomatka Viroon (3 pv), infomateriaalien tekstien ja kuvien keruu
- lokakuu: kehittämissuunnitelman työryhmäkokous Tallinnassa 12.10., oma seminaari Kuressaaressa 24.10., infomateriaalien työstäminen, työkokoukset Suomen majakoilla
- marraskuu: yhteinen majakkaseminaari Haapsalussa 12. - 13.11., infomateriaalin työstäminen, työkokoukset Suomen majakoilla, kehittämissuunnitelman täydentämistä
- joulukuu: infomateriaalin painatus ja jakelu, Viron majakkaseuran perustaminen 12.12., ohjausryhmän III kokous, raportointi

4. Hankkeen toteuttajat ja toteutunut tehtävän jako (hankkeen henkilöstö, organisaatio ja keskeiset yhteistyötahot)

Projektissa ovat olleet palkattuina seuraavat henkilöt:

Suomi (Turun yliopisto):

- * Antti Karlin, projektipäällikkö
- * Anna Zeelig, projektisihteeri (lisäksi työllistettynä Jaana Suomela, jolle ei maksettu palkkaa)
- * Keijo Viljakainen, graafinen työ
- * Peter Dahl, atk-tuki

Keskeiset yhteistyötahot Suomessa ovat olleet hankkeessa mukana olleet yrittäjät, kunnat, metsähallitus ja merenkulkulaitos sekä Turun yliopistosäätiö

Viro (Eurohouse):

- * Maret Pank, Viron puolen projektipäällikkö

Virossa keskeiset yhteistyötahot ovat olleet hankkeessa mukana olleet partnerit.

5. Hankkeen kustannusarvion toteuma suhteessa suunnitelmaan (mikäli poikkeamia alkuperäiseen suunnitelmaan nähden, tässä lyhyt kuvaus ja perustelut):

Suomen puolen partnerilta jäi käyttämättä 284,38 € ja Viron puolen partnerilta xxx €.

Poikkeamat Suomen osalta olivat seuraavat:

- Suomen puolella jäi koulutustilojen vuokriin ja monistuksiin rahaa käyttämättä.
- Toisaalta palkkoihin käytettiin enemmän, koska infomateriaali tehtiin omana työnä (graafinen suunnittelu) ja perusteluna on se, että työ saatiin näin edullisemmin kuin ostopalveluna.
- Ostopalveluista jäi rahaa käyttämättä (ks. ed)

Project part-financed by the European Union within the

INTERREG IIIA Southern Finland - Estonia Programme

LOPPURAPORTTI

6. Hankkeen rahoitus (mikäli poikkeamia alkuperäiseen suunnitelmaan, lyhyt kuvaus)
Suomi: Rahoitus alkuperäisen suunnitelman mukaan.
Viro: Rahoitus alkuperäisen suunnitelman mukaan.

7. Hankkeen hallinto ja talous (ml. hankkeen toteuttamisessa kohdatut haasteet sekä hyväksi havaitut käytännöt)

Hankehallinto on toteutettu Suomessa keskitetysti ja Virossa se oli hajautettu useamman partnerin välille. Sopimus laadittiin Suomen pääpartnerin (Turun yliopisto) ja Viron partnerin (Eurohouse) välille ja yhteistyö toimi hyvin. Erityisesti yhteistyölle oli suuri apu, että pääkoordinaattorin edustaja pystyi kommunikoimaan virolaisten kanssa viroksi, mikä vähensi tulkkitarvetta paljon.

8. Hankkeen tiedotus (millä välineillä tiedotettiin ja ketä saavutettiin sekä miten hankkeen tuloksia jaetaan)

Hankkeen aikana on toteutettu tiedotussuunnitelmaa ja tiedotettu paljon siinä kirjattua enemmän seuraavasti:

- majakkatiedote: Suomi yksi
- radiohaastatteluja yhteensä neljä
- lehtiartikkeleita yhteensä: Suomi kolme, Viro yhdeksän

- tiedotustilaisuuksia: Suomi yksi ja Viro kaksi

- www-sivut: www.lighthouse-tourism.net ja www.saared.ee ja Viron majakkaseuran perustaminen www.korgessaare.ee/index.php?page=220

- yhteinen esite ja majakkakohtaiset esitteet

- hankkeen loppuraportti on hankkeen www-sivuilla suomeksi ja viroksi

9. Arvio hankkeen vaikutuksista (miten hankkeen saavuttamat tavoitteet vaikuttavat pitkällä tähtäimellä, miten hankkeessa aloitettu toiminta ja/tai yhteydet jatkuvat hankkeen päättymisen jälkeen sekä tarvittaessa myös esim. uudet kehittämistarpeet).

Yleisesti voidaan todeta, että hankkeella on ollut suuri vaikutus majakkamatkailun lisääntymiseen ja erityisesti se on alkanut kiinnostaa suurta yleisöä. Tästä kertoo sekin, että Viron EAS on ottanut hankkeen aikana majakkamatkailun kehittämisen uudeksi matkailumuodoksi Virossa.

Alan viranomaiset ja yrittäjät sekä majakkaseurat ovat oppineet tuntemaan yhteistyötahojen toimintaa ja ne tulevat jatkossa yhdessä kehittämään majakkamatkailua Suomessa ja Virossa sekä olemaan myös kansainvälisesti aktiivisia majakkamatkailutoimijoita.

Hankkeen aikana on tullut esille jatkaa aloitettua työtä ja tehdä vuonna 2008 Central Baltic -ohjelmaan usean vuoden kehittämishankehakemus sekä myöhemmin Interreg IV C -ohjelmaan, johon italialaiset ja irlantilaiset partnerit ovat jo ilmoittaneet halukkuutensa yhteistyöhön.

LOPPURAPORTTI

Yhteenvetotiedot (n. 1/2 sivua):

Hankkeen nimi: Majakat matkailutuotteeksi

Hankekoodi:

Pääpartneri: Turun yliopisto

Partneri no.2 (vastinpartneri): Eurohouse, Viro

Muut partnerit ja yhteistyökumppanit: Suomessa Turun yliopistosäätiö, Korppoon ja Kustavin kunnat, Uudenkaupungin kaupunki, Merenkululaitos, Metsähallitus / Etelä-Suomen luontopalvelut, Suomen majakkaseura, Hannas horisont (Utö), Söderskärin Majakka Oy (Söderskär), Varsinais-Suomen Luonto- ja ympäristöpalvelut (Isokari) ja Wilson Marin (Bengtškär). Virossa Kaarman ja Kõrgessaaren kunnat, Eesti Saarte Kogu, Eesti Veeteede Amet, Eesti muinsuskaitseamet, Saaremaa inspeksioon, Riiklik looduskaitsekeskus / Saaremaa region, TTÜ Kuressaare Kolledz ja SA Ülikoolide keskus Saaremaal.

Kohdealueet (maantieteellinen kohdentuminen Etelä-Suomessa ja Virossa): Interreg IIIA -ohjelman rannikko- ja saaristoalueet

Hankkeen kesto: 9 kk (1.4. - 31.12.2007)

Kokonaiskustannukset (alkuperäisen kustannusarvion kokonaissumma sekä toteutuneet kustannukset yhteensä): 79226 €, josta Suomi 41 666 € (käyttämättä jäi 284,38 €) ja Viro 37 560 € (käyttämättä jäi €).

Kokonaisrahoituksen toteuma (osarahoituksen lähteet): Omarahoitus toteutui suunnitellusti ja ainostaan Suomen partnerilta jäi osa (284,38 €) käyttämättä.

Hankkeen tavoite ja kohderyhmät: Hankkeen päätavoitteena oli majakkamatkailun kehittäminen ja edistäminen Suomen etelärannikolla sekä Virossa. Tässä hankkeessa keskeisessä roolissa olivat matkailullisesti vetovoimaisimmat majakat, niiden yhteistyötahot ja yrittäjät.

Hankkeen keskeisimmät toimenpiteet ja tulokset:

- Koulutuksella ja työtuvilla sekä infopäivillä kuntien edustajat ja yrittäjät ovat saaneet tietoa ja kokemuksia majakoiden käytön mahdollisuuksista matkailutuotteina.
- Majakkatoiminnan kehittämissuunnitelma vuosille 2008–2013 on tehty kolmella kielellä
- Viitoitukset ja infotaulut (yleisinfo- ja majakkataulut) on tehty Suomessa neljälle kohteelle ja Virossa samoin
- Majakkamatkailutuotteista on luotu majakkapassi ja yrittäjät ovat keskenään luomassa yhteistä nettikauppaa sekä vuonna 2008 markkinoimassa yhdessä majakkamatkailua. Virossa on kehitetty edelleen Hiidenmaan majakkakierrosta ja luotu Saarenmaalle Sörven kierros.
- * On tuotettu yhteinen majakkamatkailuesite ja kohdemajakoiden omat esitteet.
- * Virossa tuotettiin Kõpun majakasta historiikirja, käsikirjana "Viron saaret ja niiden majakat", IALA:n käsikirja majakoiden kehittämisestä on käännetty viroksi ja luotu www.saared.ee sivusto majakkalinkkeineen.
- Yhteiset [www](http://www.lighthouse-tourism.net)-sivut (kolmella kielellä) www.lighthouse-tourism.net linkkeineen, tiedotteet ja niihin liittyvä oheismateriaali on tehty
- * Viron majakkaseuran perustaminen, jota ei ollut kirjattu hankkeen tuotokseksi.

